

3.1.5 Financiële kengetallen

Kengetallen drukken de verhouding uit tussen bepaalde onderdelen van de begroting en/of de balans. Deze kengetallen kunnen behulpzaam zijn bij het beoordelen van de financiële positie van de gemeente. Elk kengetal lichten we toe en vergelijken we met signaleringswaarden van de provincie Zuid-Holland. De provincie hanteert de volgende drie categorieën: minst risicovol, neutraal en meest risicovol. Wij benadrukken dat we voorzichtig moeten omgaan met conclusies te trekken uit individuele kengetallen. De kengetallen moeten altijd in samenhang worden bekeken.

Netto schuldquote

Netto schuldquote (bedragen x € 1.000 ; stand ultimo boekjaar)	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
A Vaste schulden	89.090	149.445	175.159	187.370	186.793
B Netto vlottende schuld	7.664	10.000	10.000	10.000	10.000
C Overlopende passiva	22.348	10.287	10.180	10.357	9.030
D Financiële vaste activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	3.391	4.209	4.198	4.198	4.198
E Uitzettingen < 1 jaar	14.075	7.000	7.000	7.000	7.000
F Liquide middelen	1.852	0	0	0	0
G Overlopende activa	6.563	1.000	1.000	1.000	1.000
H Totale baten (exclusief mutaties reserves)	169.334	182.318	162.894	164.757	159.028
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	55%	86%	112%	119%	122%
Financiële vaste activa (exclusief uitstaande leningen)	2.643	2.643	2.643	2.643	2.643
I Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G-I)/H x 100%	55%	87%	113%	120%	123%

Signaleringswaarde provincie: <90% is minst risicovol, 90-130% is neutraal en >130% is meest risicovol

De netto schuldquote is het totaal van de leningenportefeuille verminderd met de eigen middelen. Hierdoor ontstaat een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre de gemeente geld doorleent, is ook de netto schuldquote exclusief doorgeleende gelden weergegeven. De netto schuldquote neemt toe in de komende jaren, voornamelijk als gevolg van de geplande nieuwe investeringen. Deze leiden tot een toename van de schulden. De schuldquote gaat fors oplopen richting de categorie meest risicovol. Deze ontwikkeling is in aanloop naar de Perspectiefnota 2021-2024 onderkend. Dit is mede de reden geweest dat er maatregelen zijn getroffen om de schuldpositie niet verder op te laten lopen. Op basis van de huidige keuzes, inzichten en prognoses zal de schuld na 2028 afnemen. De oplopende netto schuldquote zal van minst risicovol in de signaleringswaarde van de provincie verschuiven naar de bovenkant van neutraal.

Solvabiliteitsratio

Solvabiliteit (in procent)	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
A Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	107.593	112.021	113.228	112.810	111.687
B Balanstotaal	249.600	303.448	331.134	343.388	341.641
Solvabiliteit (A/B) x 100%	43%	37%	34%	33%	33%

Signaleringswaarde provincie: >50% is minst risicovol, 20-50% is neutraal en <20% is meest risicovol

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de verhouding van het eigen vermogen tot het balanstotaal. Dit laat zien dat we op de lange termijn aan onze financiële verplichtingen kunnen voldoen. De dalende solvabiliteitsratio

wordt veroorzaakt door het stijgende balanstotaal als gevolg van de geplande investeringen. Het stijgende balanstotaal neemt risico's met zich mee. Op basis van de signaleringswaarde is de solvabiliteitsratio neutraal.

Structurele exploitatieruimte

	Structurele exploitatieruimte (bedragen x € 1.000)	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
A	Totale structurele lasten	160.362	160.324	145.300	149.352	143.585
B	Totale structurele baten	164.420	166.357	148.347	151.063	145.781
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	0	24	24	24	24
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	74	25	75	75	50
E	Totale baten	194.872	197.278	167.967	167.183	160.711
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	2,1%	3,1%	1,8%	1,1%	1,4%

Signaleringswaarde provincie: >0% is minst risicovol, = 0% is neutraal en <0% is meest risicovol

Het kengetal structurele exploitatieruimte laat zien of de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. De signaleringswaarde structurele exploitatieruimte komt voor de begroting 2025 uit op het minst risicovol.

Grondexploitatie

	Grondexploitatie (bedragen x € 1.000 ; stand ultimo boekjaar)	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
A	Bouwgronden in exploitatie	49.326	63.285	67.995	62.709	61.171
B	Totale baten (exclusief mutaties reserves)	169.334	182.318	162.894	164.757	159.028
	Grondexploitatie (A/B) x 100%	29%	35%	42%	38%	38%

Signaleringswaarde provincie: <20% is minst risicovol, 20-35% is neutraal en >35% is meest risicovol

Het kengetal grondexploitatie geeft de boekwaarde van grondexploitatie weer ten opzichte van de totale baten van de gemeente. Dit kengetal geeft twee zaken weer. Allereerst is er een risico dat de gemeente bij verkoop van de gronden niet de gehele boekwaarde kan realiseren. Als tweede kan een hoge boekwaarde wel betekenen dat bij verkoop de opbrengsten (incidentele baten) gebruikt kunnen worden om bijvoorbeeld de leningenportefeuille af te bouwen. Op basis van de signaleringswaarde komt de signaalwaarde in de categorie meest risicovol. Dit wordt met name veroorzaakt door de grondexploitatie Groote Haar, waarvoor de investeringen eerst moeten worden gedaan, maar de inkomsten pas later (buiten dit meerjarenperspectief) gerealiseerd zullen worden.

Belastingcapaciteit

	Belastingcapaciteit (bedragen in euro's)	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	319	353	353	353	353
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	203	201	201	201	201
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	372	400	400	400	400
D	Eventuele heffingskorting	0	0	0	0	1
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	894	954	954	954	953
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin (in jaar t -1)	944	994	994	994	994
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	95%	96%	96%	96%	96%

Signaleringswaarde provincie: <95% is minst risicovol, 95-105% is neutraal en >105% is meest risicovol

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde van 100%. De komende jaren ligt de belastingdruk rond het landelijk gemiddelde en deze is op basis van de signaleringswaarde van de provincie neutraal.

Financiële kengetallen in perspectief

Kengetallen	Jaarstukken 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Netto schuldquote	55%	86%	112%	119%	122%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	55%	87%	113%	120%	123%
Solvabiliteitsratio	43%	37%	34%	33%	33%
Structurele exploitatieruimte	2,1%	3,1%	1,8%	1,1%	1,4%
Grondexploitatie	29%	35%	42%	38%	38%
Belastingcapaciteit	95%	96%	96%	96%	96%

Signaleringswaarde: groen is minst risicovol, oranje is neutraal en rood is meest risicovol

Kengetallen die op groen staan beoordelen we als een positieve situatie. Kengetallen die op rood staan, geven aanleiding tot zorgen en vragen dus nadere aandacht.

Vanaf 2026 neemt het aantal groene kengetallen af. Er is nog steeds een trend van oplopende schulden, daardoor afnemende solvabiliteit en een hoog geïnvesteerd vermogen in de grondexploitaties. Met de ingezette lijn bij de Perspectiefnota 2021 (op basis van gesprekken met de klankbordgroep Financiën) is ingegrepen om deze financiële trend in de hand te houden en de risico's te beperken. Vanaf 2028 zullen de schulden afnemen.